

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 72/15
Λουξεμβούργο, 16 Ιουνίου 2015

Απόφαση στην υπόθεση C-593/13
Presidenza del Consiglio dei Ministri κ.λπ. κατά Rina Services SpA κ.λπ.

Η ιταλική ρύθμιση που επιβάλλει στους οργανισμούς πιστοποιήσεως να έχουν την καταστατική έδρα τους στην Ιταλία αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης

Η απαίτηση αυτή δεν μπορεί να δικαιολογηθεί

Η «οδηγία για τις υπηρεσίες»¹ απαγορεύει στα κράτη μέλη, αφενός, να εξαρτούν την άσκηση μιας δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών στο έδαφός τους από απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις και βασίζονται στην ιθαγένεια ή στον τόπο της καταστατικής έδρας και, αφετέρου, να περιορίζουν την ελευθερία επιλογής του παρόχου όσον αφορά την κύρια ή τη δευτερεύουσα εγκατάσταση στο έδαφος ενός κράτους μέλους.

Η SOA Rina Organismo di Attestazione SpA είναι μετοχική εταιρία με καταστατική έδρα στη Γένοβα. Η εταιρία αυτή ασκεί δραστηριότητα πιστοποιήσεως και διενέργειας τεχνικών ελέγχων όσον αφορά την οργάνωση και την παραγωγή των κατασκευαστικών επιχειρήσεων και το κεφάλαιο της κατέχει κατά 99 % (εταιρία χαρτοφυλακίου του ομίλου) η Rina SpA και κατά 1% η Rina Services SpA. Το εταιρικό αντικείμενό της συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών πιστοποιήσεως ποιότητας UNI CEI EN 45000.

Οι τρεις ανωτέρω εταιρίες αμφισβήτησαν ενώπιον των δικαστηρίων τη νομιμότητα ιταλικής ρύθμισης που προβλέπει ότι οι εταιρίες οργανισμοί πιστοποιήσεως (SOA) πρέπει να έχουν την καταστατική τους έδρα εντός της Ιταλικής Δημοκρατίας.

Η Presidenza del Consiglio dei Ministri (προεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου) και άλλοι διάδικοι προέβαλαν ότι η δραστηριότητα που ασκούν οι SOA συνδέεται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, και ότι, επομένως, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής ούτε της οδηγίας ούτε της ΣΛΕΕ.

Επιληφθέν της υποθέσεως, το Consiglio di Stato (Συμβούλιο Επικρατείας, Ιταλία) ερωτά, κατ' ουσίαν, το Δικαστήριο εάν το δίκαιο της Ένωσης επιτρέπει ρύθμιση που προβλέπει ότι οι SOA πρέπει να έχουν την καταστατική τους έδρα στην ημεδαπή².

Με τη σημερινή απόφασή του το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι οι υπηρεσίες πιστοποιήσεως εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας «για τις υπηρεσίες» και ότι οι SOA είναι επιχειρήσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα που ασκούν τις δραστηριότητές τους υπό συνθήκες ανταγωνισμού και δεν έχουν καμία εξουσία λήψεως αποφάσεων συναρτώμενη με την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας. Οι δραστηριότητες πιστοποιήσεως των SOA δεν συνιστούν επομένως άμεση και ειδική συμμετοχή στην άσκηση δημόσιας εξουσίας³.

Η απαίτηση να έχει ο πάροχος των υπηρεσιών την καταστατική του έδρα στην ημεδαπή περιορίζει την ελευθερία του και τον υποχρεώνει να έχει την κύρια εγκατάστασή του στην ημεδαπή.

¹ Οδηγία 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις «υπηρεσίες» στην εσωτερική αγορά.

² Η Ιταλία προβάλλει ότι η απαίτηση να έχουν οι SOA την καταστατική τους έδρα στην ημεδαπή δικαιολογείται από την ανάγκη να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του ελέγχου που ασκούν οι δημόσιες αρχές στις δραστηριότητες των SOA.

³ Βλ. άρθρο 51, 1ο εδάφιο ΣΛΕΕ καθώς και, επ' αυτού, την απόφαση Soa Nazionale Costruttori (C-327/12).

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, σε θέματα που αφορούν την ελευθερία εγκαταστάσεως, η οδηγία προβλέπει έναν κατάλογο απαιτήσεων «που απαγορεύονται» (στις οποίες περιλαμβάνονται και εκείνες που αφορούν τον τόπο της καταστατικής έδρας) και οι οποίες δεν μπορούν να δικαιολογηθούν με κανέναν τρόπο. Πράγματι, η οδηγία δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να δικαιολογήσουν τη διατήρηση των απαιτήσεων αυτών στα εθνικά τους δίκαια.

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν επίσης να δικαιολογήσουν, βάσει των αρχών που περιλαμβάνει η Συνθήκη ΛΕΕ, αυτό που απαγορεύει η οδηγία, διότι τούτο θα καθιστούσε την οδηγία άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας αναιρώντας, εν τέλει, την εναρμόνιση που προβλέπει. Συγκεκριμένα, ενδεχόμενη δικαιολόγηση βάσει των αρχών της Συνθήκης ΛΕΕ, είναι αντίθετη με το πνεύμα της οδηγίας, κατά την οποία η εξάλειψη των εμποδίων που παρακωλύουν την ελευθερία εγκαταστάσεως δεν μπορεί να γίνει μόνο με την άμεση εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ, λόγω της εξαιρετικά πολύπλοκης κατά περίπτωση εξετάσεως των εμποδίων αυτών. Πάντως, το να γίνει δεκτό ότι οι απαιτήσεις που «απαγορεύονται» από την οδηγία μπορούν παρά ταύτα να δικαιολογηθούν βάσει της Συνθήκης θα ισοδυναμούσε ακριβώς με την επαναφορά μιας τέτοιας κατά περίπτωση εξετάσεως των περιορισμών στην ελευθερία εγκαταστάσεως.

Εξάλλου, η Συνθήκη ΛΕΕ δεν εμποδίζει τον νομοθέτη της Ένωσης, κατά τη θέσπιση μιας οδηγίας, όπως η «οδηγία για τις υπηρεσίες», η οποία εξειδικεύει μία θεμελιώδη ελευθερία, να περιορίσει τη δυνατότητα των κρατών μελών να προβλέπουν παρεκκλίσεις οι οποίες θίγουν σοβαρά την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Εν κατακλείδι, το Δικαστήριο κρίνει ότι η οδηγία «για τις υπηρεσίες» **δεν επιτρέπει εθνική ρύθμιση η οποία επιβάλλει στους οργανισμούς αυτούς να έχουν την καταστατική έδρα τους στην ημεδαπή.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582